

Les «Insólitas» de Teresa López-Pellisa i Ricard Ruiz Garzón

Es tracta d'una interessant selecció que aplega escriptors en actiu que no han aconseguit un reconeixement popular global, tot i tenir una rica trajectòria

Fotografia de Teresa López i Ricard Ruiz | Cedida

Páginas de Espuma, l'editorial creada per Juan Casamayor i Encarnación Molina, té una singularitat especial, la seva dedicació fidel i absoluta al conte en castellà. Siguin reculls, antologies, traduccions o recopilacions, l'editorial estima les històries curtes i això l'ha convertit en un autèntic referent del gènere. Amb seus a Madrid, Mèxic i Argentina, aconsegueix mantenir una gran activitat a ambdues costes de l'Atlàntic. Noms com Lovecraft, Iciar Bollaín, Ignacio Padilla, Antonio Machado, Henry James, Leopoldo Maria Panero, Emilio Salgari, Fernando

Pessoa, Conan Doyle, Jane Austen, Bioy Casares, Mary Shelley, Bram Stoker, Jorge Volpi, Ana Rossetti, Chéjov o Edith Wharton poden ser una claríssima mostra de la seva activitat.

Al seu catàleg hi trobem *Insólitas. Narradoras de lo fantástico en Latinoamérica y España*, en edició a càrrec de Teresa López-Pellisa i Ricard Ruiz Garzón. Es tracta d'una peculiar, documentada i interessant selecció que aplega 28 escriptors en actiu, algunes d'elles com Elia Barceló o Cristina Peri Rossi o d'altres que, tot i ser autores d'una llarga i rica trajectòria no han aconseguit aquest reconeixement popular global. Han escollit històries més aviat curtes i han evitat en la mesura del que era possible que fossin les més reconegudes de la seva producció literària.

Aquí podrien servir uns dels versos més coneguts de Maria Mercè Marçal: "A l'atzar agraeixo tres dons: haver nascut dona, de classe baixa i nació oprimida. I el tèrbol atzur de ser tres voltes rebel", però en aquest cas vindria a ser el contrari, una triple invisibilitat: ser dona, escriure en llengua no anglesa i practicar un gènere no considerat excels segons la gran crítica literària. Així les coses, l'antologia de López Pellissa i Ruiz Garzón té un primer objectiu bàsic, donar visibilitat a la feina d'aquestes autores, ja que, segons apunten els dos curadors, els màxims especialistes del gènere reconeixen que només han llegit 5 o 6 de les 10 espanyoles i 18 llatinoamericanes antologades i això vol dir que si s'extrapolen les xifres fora dels circuits especialitzats, els resultats poden resultar francament dramàtics i decebedors.

En aquest sentit, la selecció contraposa dues realitats, d'una banda l'arrelament del gènere a l'Amèrica llatina tot i que, per contra, no gaudeix de seguiment popular, i de l'altra, el fet que a l'Estat espanyol, el gènere va entrant progressivament en un mercat que, curiosament, el segueix amb més devoció en diversos àmbits.

Ara bé, superada aquesta primera i necessària línia de reivindicació, el que trobem és un recull que, en certa manera, el que proposa és una mena de fixació de cànon del fantàstic i la ciència-ficció en clau femenina i, de fet, representa un ben estructurat punt de partida que, sense dubte aniran seguint i complementant altres antòlegs en un futur més o menys proper.

En un ordre més, diguem-ne, domèstic, la Teresa i el Ricard han agafat una forquilla d'escriptores que van des de les que han superat els 90 anys fins a les que no arriben als 30, la qual cosa pressuposa un ventall d'aproximacions molt divers i diferenciat amb un element afegit que potser podria sorprendre: no es tracta d'un manual feminista, ja que les aproximacions i les temàtiques tractades són prou variades i prou eclèctiques per a eliminar d'entrada aquest supòsit.

S'ha de valorar també el bon moment que viu el gènere, impulsat sobretot per adaptacions televisives i cinematogràfiques que ha aconseguit fites notables amb produccions com *Harry Potter*, de J. K. Rowling; *Joc de Trons*, de George R.R. Martin; *El conte de la criada*, de Margaret Atwood o *Els jocs de la fam*, de Suzanne Collins que han despertat la febre arreu del món i han provocat que molts seguidors busquin també la versió escrita de les històries que els fascinen a la pantalla. Això vol dir que *Insólitas* pot ser el pròleg d'una història que creix dia a dia i que intenta aconseguir que alguns gèneres literaris deixin de ser considerats de segona i passin a ser percebuts com a literatura de primera.